

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання та протидію насильству
та жорстокому поведженню з дітьми
в Рокитнівському ліцеї №2

с.Рокитне

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

Положення регулює питання організації захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження в Рокитнівському ліцею №2

Положення розроблено на основі Законів України «Про освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» від 06.10.2024 № 3792-IX; Постанов Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті» від 22.08.2018 №658, «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» від 01.06.2020 № 585, «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження» від 28.07.2021 № 775; наказу Міністерства освіти та науки України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами»; наказу Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України від 13.02.2019 № 369/180 (zareestrovaniy v Ministerstvi yustitsii Ukraini 02.04.2019 № 333/33304) «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства».

1.1.Основні терміни:

Безпечне освітнє середовище – сукупність умов у закладі освіти, що унеможлиблюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації, поширення неправдивих відомостей, пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможлиблюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

Жорстоке поводження з дітьми – будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини.

Насильство – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

Види насильства:

- **економічне насильство** – форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

- **психологічне насильство** – форма домашнього насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

- **сексуальне насильство** – форма домашнього насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;

- **фізичне насильство** – форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ЩОДО ЗАХИСТУ ВІД РІЗНИХ ФОРМ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ.

2.1. Рокитнівський ліцей №2 здійснює:

Управлінські рішення:

- заходи щодо безпеки приміщень і території ліцею;
- аналіз психологічного клімату закладу освіти;

- розробку та ухвалення внутрішніх документів, правил поведінки, посадових інструкцій, алгоритмів дій, механізмів повідомлення про випадки насильства, виявлення та реагування на випадки насильства;
- залучення психологічної служби ліцею для ефективної роботи з попередження та виявлення випадків насильства;
- визначення партнерських державних установ, механізмів взаємодії з ними для надання допомоги тим, хто постраждав від насильства, кривдникам та свідкам;
- моніторинг рівня безпеки, комфортності та інклюзивності ліцею.

Просвітницькі рішення:

- включення до навчального плану тем поваги та дотримання прав людини, загальнолюдських цінностей, рівності та недискримінації;
- реалізація просвітницьких, профілактичних заходів, які сприяють розвитку особистості та моральному становленню здобувачів освіти, духу співробітництва та партнерства, взаємоповаги, навичок ефективного спілкування, критичного мислення, ненасильницького вирішення конфліктів, управління емоціями та подолання стресових ситуацій;
- інформування батьків про проблему насильства та підтримка батьків тих здобувачів освіти, які зазнали знущань та насильства;
- професійна підготовка і навчання педагогічних та інших працівників ліцею принципів позитивного мислення та підтримки дисципліни ненасильницькими методами, способів попередження агресивної поведінки та проявів насильства, стратегій безпечної поведінки.

Відповідно до ст. 30 Закону України «Про освіту» заклади освіти, що мають ліцензію на провадження освітньої діяльності, зобов'язані забезпечувати на своїх веб-сайтах (у разі їх відсутності – на веб-сайтах своїх засновників) відкритий доступ до такої інформації та документів: статут закладу освіти, правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти, Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в закладі освіти.

2.2. Керівник закладу освіти та/або уповноважена особа з питань про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми:

– затверджує Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в закладі освіти з урахуванням Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми та Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затверджених Кабінетом Міністрів України, забезпечує його оприлюднення,

обов'язкове ознайомлення з ним працівників закладу та здійснює контроль за його виконанням;

– розглядає усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною в закладі освіти протягом однієї доби з моменту надходження та у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження невідкладно повідомляє про це батьків, інших законних представників дитини, а також письмово повідомляє уповноважений підрозділ органу Національної поліції України та службу у справах дітей;

– сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб.

3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.

3.1.Здобувачі освіти

Мають право на:

– якісні освітні послуги;

– індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;

– інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення;

– свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;

– особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти;

– безпечні та нешкідливі умови навчання і праці;

– повагу людської гідності;

– проходження відповідної програми для осіб, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого поводження;

– захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачам освіти.

Зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;

- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;

- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти;

- повідомляти керівництво закладу освіти про факти насильства або жорстокого поводження з дітьми, а також стосовно інших учасників освітнього процесу.

3.3. Педагогічні працівники

Мають право на:

- захист професійної честі і гідності;

- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

Зобов'язані:

- сприяти розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню навичок здорового способу життя, дбати про їхнє фізичне і психічне здоров'я;

- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;

- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;

- формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;

- виховувати у здобувачів освіти повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України та навколишнього природного середовища;

- формувати у здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;

- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психологічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;

– дотримуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконувати свої посадові обов'язки;

– у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною: вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною; за потреби надати домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до органів Національної поліції України; повідомити керівника закладу освіти та принаймні одного з батьків або інших законних представників дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитини, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження;

– у разі вчинення жорстокого поводження з дитиною керівником закладу освіти невідкладно повідомити про це засновника закладу освіти та/або уповноважений ним орган (особу).

3.5. Батьки здобувачів освіти:

Мають право на:

– отримання інформації про діяльність закладу освіти, результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є), результати оцінювання якості освіти в закладі освіти та його освітньої діяльності;

– подавати керівнику закладу освіти (у разі вчинення жорстокого поводження з дитиною керівником закладу освіти – засновнику закладу освіти та/або уповноваженому ним органу (особі) усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною, а також стосовно інших учасників освітнього процесу, вимагати невідкладного (протягом однієї доби з моменту надходження) реагування на такі випадки.

Зобов'язані:

– виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;

– поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;

– дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;

– формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;

– настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.

4.1. Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми в Рокитнівському ліцеї №2 затверджується наказом керівника закладу і є обов'язковими до виконання усіма учасниками освітнього процесу.

4.2. Учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з порядком захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поведження в Рокитнівському ліцеї №2

СХВАЛЕНО

педагогічною радою

протокол № 5 від 21 .03.2025р

ЗАТВЕРДЖУЮ

наказ директора № 5 від 21.03.2025р

Володимир БЛИЗНЮК